

Kommunledningskontoret
Kommunfullmäktige

Datum:
2020-09-11

Diarienummer:
KSN-2020-00024

Handläggare:
John Hammar

Inlämnade interpellationer till kommunfullmäktige 14 september 2020

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

1. **att** endast den sista strecksatsen i interpellation om konsulter inom Uppsala kommun från Stefan Hanna (-) får framställas och besvaras vid kommunfullmäktiges nästa sammanträde den 5 oktober 2020,
2. **att** endast den första delfrågan i den sista strecksatsen i interpellation om näringslivsstöd från Stefan Hanna (-) får framställas och besvaras vid kommunfullmäktiges nästa sammanträde den 5 oktober 2020, samt
3. **att** övriga listade interpellationer får framställas och besvaras vid kommunfullmäktiges nästa sammanträde den 5 oktober 2020.

Ärendet

Kommunfullmäktiges ordförande har gått igenom de inlämnade interpellationerna och lämnar här sin motivering till de avslagsförslag som läggs fram:

Enligt 5 kap. 60-61 § i kommunallagen får interpellationer ställas av ledamöterna och riktas till bl.a. ordföranden i en nämnd. Interpellationerna ska ha ett bestämt innehåll och vara försedda med motivering. Interpellationer måste till sitt innehåll avse ämnen som hör till bl.a. nämndernas, t.ex. kommunstyrelsens handläggning.

Kommunallagen föreskriver att interpellationer bör ställas endast i angelägenheter av större intresse för kommunen eller regionen. Det anges i prop. 1990/91:117 s. 85-87 att när det gäller frågor (5 kap. 64 § KL) ska dessa avse tämligen okomplicerade ämnen, medan interpellationer är avsedda för angelägenheter av större intresse.

Kommunallagen har här utformats med riksdagsordningens regler som förebild.

Vad som närmare avses med ”angelägenheter av större intresse” är svårt att ange generellt. Till viss del måste det avgöras från fall till fall. Det borde dock stå klar att en interpellation i vart fall inte avse okomplicerade ämnen.

Stefan Hannas interpellation om konsulter inom Uppsala kommun har tio strecksatser. De nio första strecksatserna utgör begäran om sakupplysningar från Stefan Hannas sida. När en enskild fullmäktigeledamot vill få sakupplysningar finns emellertid möjligheten enligt 5 kap. 64 § att ställa frågor. Det förhållande att en enskild ledamot tycker sig sakna information om ett visst förhållande kan inte i sig utgöra en angelägenhet av större intresse för kommunen. En ledamot har snarare ett ansvar för att först skaffa sig tillräcklig information för att sedan kunna formulera en interpellation i angelägenheter av större intresse.

Mot bakgrund av ovanstående bör de första nio strecksatserna i interpellationen inte tillåtas. Endast den sista strecksatsen får ställas.

Stefan Hannas interpellation om näringslivsstöd från Uppsala kommun har fyra strecksatser. De två första strecksatserna utgör begäran om sakupplysningar från Stefan Hannas sida. När en enskild fullmäktigeledamot vill få sakupplysningar finns emellertid möjligheten enligt 5 kap. 64 § att ställa frågor. Det förhållande att en enskild ledamot tycker sig sakna information om ett visst förhållande kan inte i sig utgöra en angelägenhet av större intresse för kommunen. En ledamot har snarare ett ansvar för att först skaffa sig tillräcklig information för att sedan kunna formulera en interpellation i angelägenheter av större intresse. Frågorna i första och andra strecksatserna får därför inte ställas.

Den tredje strecksatsen med frågan: Är det viktigt att kommunen använder sina invånares pengar på sätt som har en långsiktigt positiv effekt? är en närmast retorisk fråga som enkelt kan besvaras med ja (eller nej). För sådana okomplicerade frågor bör frågeinstitutet användas. Frågan bör inte bli föremål för en interpellationsdebatt i kommunfullmäktige eftersom den, så som den formulerats, inte kan sägas röra en frågeställning av särskilt intresse. Frågan i den tredje strecksatsen får därför inte ställas.

Den sista strecksatsen innehåller två frågor. Den sista frågan är inte begriplig och kan därmed inte sägas ha ett bestämt innehåll. Den bör av detta skäl inte få ställas.

Sammanfattningsvis får endast den första delfrågan i sista strecksatsen ställas.

Inlämnade interpellationer

- Interpellation om stöd till Pride från Artemis Lurmarker (V)
- Interpellation om uppföljning efter försäljning från Tobias Smedberg (V)
- Interpellation om försäljningsinsatser kopplade till kommunalt ägda fastigheter från Stefan Hanna (-)
- Interpellation om konsulter inom Uppsala kommun från Stefan Hanna (-)
- Interpellation om näringslivsstöd från Uppsala kommun från Stefan Hanna (-)
- Interpellation om kommunikationsstabens fortsatt explosiva tillväxt av Jonas Petersson (C).

Tryggheten för HBTQ-personer i Uppsala kommun

Nyligen meddelade RFSL Uppsala att pride ställs in. Givet år 2020 är det förståeligt. Det som är beklagligt däremot är en av de bidragande anledningarna till beslutet. RFSL som arrangerar Pride menar att det saknas ett långsiktigt hållbart ekonomiskt stöd från kommunens sida till den lokala organisationen. Ett sådant ekonomiskt stöd har funnits i förslag från Vänsterpartiet och andra oppositionspartier men minoritetsstyret har valt en annan väg. I respons på beskedet om Pride i Uppsala uppgav ordförande i kulturnämnden Linda Eskilsson till UNT att det finns ett pågående arbete med att finna en långsiktig lösning. Några fler detaljer än att arbete pågår har inte givits samtidigt som en av de viktigaste aktörerna för HBTQ-personer går på knäna och oppositionspartier redan presenterat ekonomiska lösningar. Tidigare har dessutom tankar om ett IOP (Idéburet offentligt partnerskap) med RFSL presenterats vilket är nämndövergripande och medborgares trygghet, hälsa och rättigheter är en angelägenhet för kommunen i sin helhet och förtjänar därför kommunfullmäktiges fulla uppmärksamhet.

HBTQ-personer är idag en utsatt minoritet som drabbas av mer psykisk ohälsa än andra. Gruppen möter också ständigt diskriminering från olika håll. Därför är bland annat Pride viktigt för att väcka uppmärksamhet kring utsattheten innan vi nått det jämlika samhället. Målet för åtminstone Vänsterpartiet är att kommunen ska vara en kommun för alla. Därav är det oerhört viktigt att Uppsala kommun arbetar för att ta hand om HBTQ-personer och värnar allas rättigheter. Med detta i åtanke bör minoritetsstyret redovisa sina avsikter, det pågående arbete och vilka satsningar de avser att vidta för att skapa en trygg miljö för HBTQ-personer.

Med anledning av det anförda ovan ställer jag följande frågor till kulturnämndens ordförande Linda Eskilsson:

- Hur avser kommunen arbeta, förutsatt att folkhälsan tillåter, för att få till Pride 2021 i Uppsala?
- Vad för åtgärder ämnar kommunen ytterligare åta sig för att säkerställa en trygg och god miljö i kommunen för HBTQ-personer, med eller utan RFSL?
- När kan arbetet med de långsiktiga lösningarna för RFSL presenteras?

Artemis Lumarker (V)

Uppföljning av utförsäljningar

År 2017 sålde Uppsalahem två fastigheter i Almunge till det privata företaget Almunge bostäder. Vid ett besök vid dessa fastigheter i augusti i år berättade upprörda boenden om kraftiga försämringar i underhållet under de tre åren sedan bostäderna såldes.

De berättade om att nya hyresgäster tvingas skriva under på ett papper där hen avsäger sig besittningsskydd och kan därmed sparkas ut från lägenheten utan något varsel eller anledning.

De boende där idag vittnar också om hyror som kraftigt höjs när någon ny flyttar in. Det som tidigare var en varmhyra blir istället en höjd hyra som dessutom är en kallhyra. Det gör att hyra plus el för den nya hyresgästen blir 50 procent högre kostnad än för den tidigare.

Detta är exempel på hur det kan gå när allmännyttiga lägenheter säljs ut till privata aktörer. De boende berättade också om hur de känner sig svikna då de innan försäljningen fick garantier om att fastigheterna skulle säljas till en seriös köpare som är bättre på att ta hand om husen.

Mot bakgrund av ovanstående vill jag ställa följande frågor till kommunstyrelsens ordförande:

- Vilka risker ser ni i det fall fastigheter ur Uppsala kommuns allmännytta blir föremål för försäljning?
- Hur säkerställer man att inte oskäligen hyreshöjningar genomförs i det fall befintliga allmännyttiga bostäder blir föremål för försäljning?
- Ska en utvärdering göras av tidigare utförsäljningar (från de boendes perspektiv)?

Tobias Smedberg (v)

Interpellation om försäljningsinsatser kopplade till kommunalt ägda fastigheter.

Fastighetsmarknaden i Uppsala är inte lika het som den varit under de senaste 10 åren. Kommunen genomför inom ramen för USABs verksamhet flera försök att sälja fastigheter inom några av kommunens fastighetsbolag. Även fastigheter inom kommunstyrelsens ansvar har försökts säljas. Bland annat Hospitalet har varit ute till försäljning men försöket har misslyckats. I grunden tycker jag att det är bra att kommunkoncernen försöker stärka sin balansräkning genom att avyttra fastigheter som bedöms kunna förvaltas och utvecklas bättre än under kommunens ägarskap. Samtidigt är det viktigt att kommunen på alla sätt agerar professionellt i förvaltningen av sina tillgångar. Tillgångarna är kommuninvånarnas.

I flera fall har kommunen indikerat att försäljningskostnader av fastighetsbolag belastar kommunens finansförvaltning och inte ägaren av fastigheterna. Det är en ekonomisk ordning som jag anser vara helt fel då det innebär att en affärs totala ekonomi inte beskrivs på ett korrekt sätt. Om man gör så kan man dölja dåliga affärer i den stora "slaskpott" som kallas finansförvaltning. Försöken att sälja Gottsunda centrum, och omkringliggande fastigheter samt byggrätter som ägs av UKFAB samt Uppsalahem, har beskrivits som ett sådant exempel. Förutom att det blir en felaktig hantering av kostnader fruktar jag också att försäljningsförsöken av Gottsunda centrum och kringliggande fastigheter kan innebära att priset på bostadsfastigheter och byggrätter säljs till underpriser för att till varje pris lyckas med en helhetsförsäljning. I Gottsundas fall också utan att lagligt kunna binda upp en köpare till framtida aktiviteter/insatser.

Jag frågar kommunstyrelsens ordförande, Erik Pelling;

- Hur går det med försäljningsprojekten kopplat till USABs relevanta fastighetsbolag i detta mindre positiva marknadsläge?
- Kan du garantera att inte kommunen kommer att genomföra försäljningar som innebär förlustaffärer efter att försäljningskostnader inräknats?
- Kommer alla kostnader som försäljningsförsök innebär bokföras i de bolag som äger fastigheterna som kommunkoncernen försöker sälja?
- Kan du garantera att varje del av försäljningen av Gottsunda centrum, kringliggande fastigheter och byggrätter var för sig kommer att säljas till marknadspris?

Stefan Hanna

Kommunalråd

Interpellation om konsulter inom Uppsala kommun

Uppsala kommun har en omfattande verksamhet med cirka 21400 medarbetare. Enligt kommunens beräkningar motsvarar det cirka 13800 heltidsekvivalenter. Utöver dessa medarbetar köper kommunen regelbundet in konsulter och personal från bemanningsföretag för att driva verksamheterna. För att bättre förstå hur stort behov Uppsala kommun idag har av konsulter och inhyrd personal anser jag det angeläget att få en helhetsbild över hur många resurser som arbetar med de verksamheter kommunen idag bedriver. Resurspoolen på 21400 personer är ett mycket stort antal personer. Jag är av uppfattningen att konsulter kan göra stor nytta i olika verksamheter och minska utmaningarna med uppsägningar i samband med lågkonjunkturer. Samtidigt är det viktigt att driva en personalpolitik som maximerar värdet av den befintliga personalen. En kompetent personalpolitik minskar sjukfrånvaron, ökar kvaliteten i utförda tjänster och säkerställer en hög intern förmåga att lösa kvalificerade problem.

Jag frågar kommunstyrelsens ordförande Erik Pelling;

- För hur mycket pengar upphandlade Uppsala kommun konsulter och personal från bemanningsföretag under 2019?
- För hur mycket pengar har Uppsala kommun upphandlat konsulter och personal från bemanningsföretag under 2020?
- Har kommunen någon uppdelning per inköpt kompetens vill jag även att det redovisas.
- Hur stor del av upphandlade konsulter och personal från bemanningsföretag har skett genom direktupphandlingar?
- För hur mycket upphandlade kommunledningskontoret konsulter under 2019?
- För hur mycket upphandlade Äldreförvaltningen konsulter och personal från bemanningsföretag under 2019?
- För hur mycket upphandlade Socialförvaltningen konsulter och personal från bemanningsföretag under 2019?
- För hur mycket upphandlade Stadsbyggnadsförvaltningen konsulter och personal från bemanningsföretag under 2019?
- För hur mycket upphandlade USAB konsulter under 2019?
- Vilka är de tre största skälen till varför kommunen köper in konsulter och personal från bemanningsföretag?

Stefan Hanna

Kommunalråd

Interpellation om Näringslivsstöd från Uppsala kommun

Det är viktigt att Uppsala kommun aktivt bidrar till att främja näringslivsklimatet i Uppsala. De insatser som Uppsala kommun gör, utöver bland annat engagemanget i bland annat UIC och Destination Uppsala, bör vara långsiktiga och tillgängliga för alla företag som kan utvecklas bättre med hjälp av kommunens insatser. Tidigare stöttade kommunen några särskilda branscher med särskilda möjligheter att driva alla andra branscher med sig om de utvecklades ännu mer framgångsrikt. Det branschstödet var i form av nätverksledare som assisterade dessa kompetenskluster bestående av företagare och relevanta kompetensenheter inom våra universitet. Tyvärr förstod inte den nya majoriteten som tog över efter valet 2014 kraften i detta och nätverksstödet upphörde. En bestående vinning med satsningen är att UIC under samma tid beslutade sig för att satsa på samma branschkluster.

I samband med Coronakrisen har Uppsala kommun vidtagit ett antal insatser för att försöka lindra de stora problem som många företagare hamnat i. Det är viktigt att vi utvärderar dessa insatser då de representerar mycket skattepengar och kommunen ständigt behöver förbättra förmågan att genomföra insatser som ger största möjliga positiva utfall. En av de satsningar som kommunen beslutade om under våren var att ge alla kommunanställda en presentcheck på 500 kronor med huvudsyftet att stötta mindre företagare aktiva i Uppsalas handel. Satsningen representerar en kostnad på runt 8 miljoner kronor.

Jag frågar kommunstyrelsens ordförande, Erik Pelling;

- Hur mycket av de presentcheckar som hittills utnyttjats av kommunens personal har gått till aktörer som ICA, COOP, Hemköp, IKEA och andra stora handelsföretag?
- Hur mycket av dessa presentcheckar som hittills utnyttjats av kommunens personal har gått till bolag med mindre omsättning än 10 miljoner kronor?
- Är det viktigt att kommunen använder sina invånares pengar på sätt som har en långsiktigt positiv effekt?
- Hade de cirka 8 miljoner kronor som kommunen satsade på presentcheckar kunnat användas på ett bättre sätt för att ge en längre positiv effekt för mindre företagare? Har du några idéer om vad mer långsiktiga investeringar skulle kunna vara som med en satsning på 8 miljoner kronor skulle kunna innebära?

Stefan Hanna

Kommunalråd

Interpellation om kommunikationsstabens fortsatt explosiva tillväxt av Jonas Petersson (C)

I augusti 2020 publicerade tankesmedjan Timbros tidning Smedjan en granskning av svenska kommuners svällande kommunikationsstaber. Av granskningen framgår att Uppsala kommun med sina 89 kommunikatörer har Kommunsveteriges fjärde största kommunikationsstab. Det i sig är inte nödvändigtvis något uppseendeväckande då Uppsala är Sveriges fjärde största kommun.

Av Smedjans publicering framgår emellertid att Uppsala kommun trots påminnelse inte har svarat på frågan om hur många kommunikatörer kommunen har, och att uppgiften om 89 kommunikatörer är vad kommunen angav för UNT:s ledarredaktion hösten 2019 (UNT 2019-09-18). De senaste åren har kommunen vid upprepade tillfällen fått kritik på både ledar- och nyhetsplats i såväl lokala som nationella medier för en explosivt växande kommunikationsstab som journalister upplever försvårar deras granskning.

Det faktum att Uppsala kommun inte besvarat Smedjans fråga om antalet kommunikatörer var för mig en röd flagga, så jag har själv undersökt saken. I dagsläget har Uppsala kommun enligt intranätet Insidan 98 kommunikatörer (inklusive en kommunikationsstrateg och fyra enhetschefer knutna till kommunikationsstaben). Sedan hösten 2019 då kommunikationsstabens storlek och snabba tillväxt senast uppmärksammades och kritiserades har den alltså vuxit med ytterligare nio personer. Sedan november 2016 har kommunikationsstaben vuxit med 36 personer eller 58 procent. Detta är endast de kommunikatörer som ingår i kommunens förvaltningsorganisation, till dem kommer eventuella kommunikatörer som anställts i de kommunala bolagen.

Hösten 2019 angav Uppsala kommun att medianlönen för kommunens kommunikatörer var 40 600 kronor per månad. Om denna siffra fortfarande är någorlunda korrekt så ger det vid handen att den sammanlagda lönekostnaden för kommunikationsstaben, inklusive arbetsgivaravgifter men exklusive kontorsplatser, friskvårdsbidrag, arbetsutrustning med mera uppgår till 62,7 miljoner kronor per år.

För att sätta siffran i perspektiv så är det ungefär lika mycket som kommunen lägger på öppna insatser för äldre eller färdtjänst under ett år.

Jag är inte beredd att ange en exakt siffra som ett "lagom" antal kommunikatörer för en kommun av Uppsalas storlek, och jag begär inte heller att någon annan ska göra det. Däremot anser jag att när en kommunal verksamhet sväller kraftigt på kort tid utan ett tydligt underliggande behov så måste det kunna motiveras politiskt. Därför frågar jag kommunstyrelsens ordförande Erik Pelling (S):

1. Hur motiverar du att Uppsala kommuns kommunikationsstab vuxit så kraftigt på så kort tid?
2. Kommunens kommunikationsstab har vuxit med cirka 25 procent sedan 1 januari 2018. Upplever du att kommunens information till Uppsalaborna förbättrats i motsvarande omfattning under samma period?
3. Hur utvärderas kommunens nytta av ytterligare en kommunikatör jämfört med exempelvis ytterligare en socialsekreterare eller ytterligare en lärare?
4. De senaste åren har bland andra UNT och Journalisten uppmärksammat att Uppsala kommuns kommunikatörer upplevs agera gate keepers som gör information mindre tillgänglig och försvårar medial granskning. Hur säkerställs att så inte blir fallet i framtiden?

Jonas Petersson (C)

Bilaga: Information och underlag

Tabell 1: Kommunikatörer i förhållande till folkmängd i R9-kommunerna

Kommun	Kommunikatörer	Befolkning/kommunikatörer
Uppsala	98	2 361
Linköping	30	5 436
Örebro	30	5 192
Västerås	29	5 347
Norrköping	17,5*	8 186
Jönköping	40	3 537
Eskilstuna	24	4 458
Gävle	17	6 041
Södertälje	**	**

Beräkning gjord utifrån officiella befolkningssiffror per 2020-06-30.

*Gammal siffra (2015), siffran är sannolikt högre 2020.

**Siffra saknas

Tabell 2: Utgiftsområden i urval

Utgiftsområde	Budgeterad utgift (2020)
Vinterväghållning	74,7 mnkr
SFI	70,0 mnkr
Öppna insatser, äldre	63,9 mnkr
Kommunikationsstab*	62,7 mnkr*
Färdtjänst	60,2 mnkr
Gymnasiesärskola	55,8 mnkr
Musik- och kulturskola	47,9 mnkr

Uppgifter hämtade ur Uppsala kommuns mål och budget för 2020.

*Egen beräkning baserad på 98 helårsanställningar på heltid, snittlön 40 600 kronor per månad samt 31,42% arbetsgivaravgift. Den riktiga siffran är sannolikt betydligt högre då den inte inkluderar kostnader för kontorsplats, arbetsutrustning, friskvårdsbidrag, inköpta tjänster m.m. samt då löneuppgiften om 40 600 kronor är ett år gammal och avsåg medianlön, vilken sannolikt är lägre än snittlön.